Kőszeg, 1920. május hó 2.-án. 18. szám. XL. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 40 K, félévre 20 K, negyedévre 10 K.
Póstai széthüldéssel évnegyedenként 11 K.
Egyes szám ára 80 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. sz.

Nyilttér sora 3 korona.
Hirdetések egység szerint jutányos árban számitatnak.

Apponyi a keresztény kurzusról.

Mult vasárnap a Szent István Akadémia a Szent István Társulat disztermében tartott ülésében Apponyi nagyhatásu beszédet mondott a keresztény kurzusról. Közöljük belőle a következő kiemelkedő részt:

A legelső alapvető követelmény minden jó és különösen a keresztény gondolat ősi ellenségének: az önzés szellemének leküzdése. Sokféle önzés van: anyagi önzés, osztályönzés, pártönzés, politikai önzés. Mindezen alakjai az önzésnek ellenkeznek a keresztény etika gondolatával, egyszersmind ellensége a nemzeti megujhodásnak is. Az anyagi önzés leküzdése nem jelenti a jogos önérzet kiküszöbölését, csak azt jelenti, hogy az önérdek a maga jogos törekvéseinek határai között maradjon és a nyereségvágy ne érvényesülhessen akár másoknak, akár a köznek rovására. Ezt csak a tömeghez intézett intések által elérni nem lehet. Intézményes biztositékoknak egész sorozata szükséges, de nemcsak az állam részéről: itt már nagy munkakör nyilik a gazdasági érdekképviseletek számára is, ezeket kell rávezetni arra a munkára, hogy már ők — mindegyik a maga gazdasági körének határain belül — kutassák, hogy mik ott a nyereségvágy azon tünetei, amelyek az árdrágitással, uzsorával, a gyengébb kihasználásával vannak összefüggésben. Azután az államnak a legdrákóibb szigorral kell intézményesen közbelépnie a nyereségvágy minden jogosulatlan kinövéseivel szemben.

Az osztályönzés kiküszöbölésének munkájában a munkásosztálytól csak azt kivánhatjuk, hogy a maga követeléseinek felállitásában ne vágja a fát önmaga alatt azáltal, hogy a többtermelés feltételeivel ellentétbe jut, ne törekedjék egyeduralomra, diktaturára, hanem illeszkedjék be a nemzeti gépezet szervezetébe a maga jogos aspirációival. A keresztény alapon felépülő társadalmi életnek és tevékenységnek meg kell valósitani azt, hogy a puszta munka után is exisztenciát biztosithassanak maguknak embertársaink. Vannak területek, melyen az abszolut egyenlőségnek érvényesülni kell.

A politikai ellentétek a meggyőződések különbözőségéből fakadnak és soha ki nem küszöbölhetők. De a keresztény etika azt kivánja, hogy aki közügyekkel foglalkozik, az a közérdek szolgálatában tegyen mindent és ha szétválás történek, az csak a közügyek felfogásában nyilvánuló jóhiszemü nézeteltérésekből eredhet, de sohasem állhat egyéni érdekek, egyéni célok szolgálatában. A közélet terén mindenkinek ki kell küszöbölni a lelkéből mindent, ami nem tisztán és önzetlenül a közérdeket szolgálja.

A keresztény alapnak érvényesülése és megerősödése egyszersmind a jogrendnek teljes biztositását foglalja magában. A jogrendnek biztositása a liberális érának legmonumentálisabb alakitása. Rettenetes baj volna, ha a most megindult éra e tekintetben visszaesést mutatna. Az igazságosság azt kivánja, hogy ne bünhődjék senki, aki nem bünös, hogy a hatalmat csak az állam által arra rendelt közegek az igazságosságnak minden biztositékával ellátva gyakorolhassák. A keresztény etika követeli azt, hogy az államhatalom biztositsa a büntények szigoru megtorlását, a multban tapasztaltakhoz hasonló felforgatások elleni védelmet, de mindez annak a biztositásával történjék, hogy csak a bünös lakol és hogy az ártatlan semmiféle üldöztetést nem szenved. Akik ezen a téren másként akarnak eljárni, azok illethetik eljárásukat bármily jelzővel, csak a keresztény kurzus jelzőjével nem.

Már most az a kérdés merül fel, hogy ennek a keresztény alapnak fentartását minden visszafordulás, visszaesés ellen hogyan kell biztositani? Én azt hiszem, hogy nagy belső gyengeséget árul el minden olyan gondolatáramlat, elv, mely a maga biztositékait csak a szabadság megszoritásával, kényszereszközökkel éri el. A kerezstény éra tartósságát biztositsa főleg annak eredményessége. Most külső nehézségek nélkül tud érvényesülni. Fejtse ki a benne rejlő igazi erőt, bizonyitsa be alkotóképességét, amelyet ha be nem bizonyit, nem ő benne, hanem csak az emberekben lesz a hiba. Mutassa meg, hogy az ország regenerációját tudja müvelni, ezzel intézményesen biztositva lesz fennmaradása, — másként nem. Ne legyen csak az ingának jobbra kilendülése, miután előbb tulságosan balra lendült ki, hanem legyen az a megállapodási pont, amelyben ez a nemzet megtalálja a lelki nyugalmat és a lelki energiát, amely a megujhodás nagy munkájához szükséges.

Hirdetmények.

A riadóintézkedésekre ujból felhivom a közönség figyelmét. Riadó esetén mindenki köteles a legrövidebb uton otthonába visszatérni, esetleg a legközelebbi házban menedéket keresni. Az utcán, tereken senkinek sem szabad tartózkodni.

Ablakok, ajtók, redőnyök, kirakatok, üzlethelyiségek, s más nyilvános helyek azonnal bezárandók. Az utcán való tartózkodásra csakis az állomásparancsnokság által ezen célra kiadott igazolványok jogositanak fel. Igazolványnélkül az utcán talált egyének le lesznek tartóztatva és a legkisebb ellenszegülés esetén ellenük fegyver fog használtatni.

Katonai járásparancsnokság.

Tudomásomra jutott, hogy a város tulajdonát képező közlegelőn (különösen a marhavásártéren) szarvasmarhákat, sertéseket és kecskéket egyes tulajdonosok külön-külön legeltetnek.

Figyelmeztetem a birtokosokat, hogy ettől tartózkodjanak, miután az 1894. evi XII. t. c. 20 § a ezt kifejezetten tiltja s ezen rendelet végrehajtását ellenőriztetni s az ellen vétőket megbüntettetni fogom.

A hazai üveggyárnak nyersanyag és szénhiány miatt csökkent üzeme folytán a gyógyszertáraknak nincs módjukban a gyógyszerek kiszolgáltatásához szükséges edényzetet kellő mennyiségben beszerezni. E végből felhivom a a lakósság figyelmét a gyógyszer- és edényekben mutatkozó nagy hiányra és felszólitom, hogy ennek a nagy hiánynak enyhitése érdekében az elhasznál gyógyszer üvegeket és kenőcs tégelyeket kellőképen kitisztitva a gyógyszertáraknak megvételre ajánlják fel. A gyógyszártárak a felajánlott tiszta és ép edényeket az érvényben levő árszabály szerint megvásárolni kötelesek. És pedig 100 gr. üveg 70—100 fillér, 200 gr. 100—210 fillér, 300 gr. 140—270 fillér, 500 gr. 170—380 1000 gr. 350—660 fillér, 30 gr. tégely 90 fillér, 100 gr. 120 fillér, 200 gr. 170 fillér.

Közhirré teszem a magyar földmivelési miniszter következő rendeletét:

Másolat. Magyar Földmivelési Miniszter 40060 szám. 1920 — VI — fő 2. ü. o. A magyar földmivelésügyi ministernek a munkaügyi és népjóléti ministerrel egyetértőleg kiadott 40060 VI. 2. számu rendelete az Országos Gazdasági Munkáspénztár alá tartozó mezőgazdasági munkások után fizetendő biztositási járulékoknak rendezése tárgyában. A magyar kormány az Országos Gazdasági Munkáspénztár felügyelete és ellenőrzéséről szóló 6670/1919. M. E. számu rendelete alapján a munkaügyi és népjóléti ministerrel egyetértőleg a közetkezőket rendelem: 1. §. Az ugynevezett tanácskormánynak a mezőgazdasági munkások biztositására vonatkozó összes rendelkezései érvénytelenek lévén, az 1900 : XVI. 1902 : XIV. és 1913 : XX. törvénycikkek, valamint az ezen törvénycikkek végrehajtása tárgyában kibocsátott rendeletek intézkedései hatályba lépésük napjától megszakitás nélkül érvényben lévőknek tekintendők. 2. §. A kerületi munkásbiztositó pénztárnak az előző §-ban felsorolt törvénycikkek és az azok alapján kiadott rendeletekben megjelölt összes mezőgazdasági alkalmazottak után (kivéve a képesitett gépkezelőket) még a multra nézve fennálló és a XXI. F. K. T. rendelet, valamint annak végrehajtása tárgyában folytatólag kibocsátott 56. M. N N. sz. rendelet alapján támasztott követelései érvénytelenek. A már befizetett biztositási járulékok visszafizetése valamint a mazőgazdasági munkások javára kiszolgáltatott segélyek megtéritése azonban nem követelhető. 3. Ezen rendelet kihirdetése napján lép életbe. Budapest, 1920. február 4.-én. Rubinek Gyula s. k. magyar földmivelésügyi minister. A másolat hiteléül: Szüts Lajos s. k. irodavezető.

Mindazon szőllőbirtokosok, akik rézgálicot jegyeztek, a jegyzett mennyiséget Róth Sándor bőrkereskedésében átvehetik.

Akik nem jegyeztek, azt ugyanott pótlólag eszközölhetik, s esetleg a rendelkezésre álló mennyiségből az rögtön ki is adatik.

Egyben felhivatnak mindazok, kik mult évről rézgálic árával hatralékban vannak, miszerint hátralékos tartozásukat Róth Sándor bőrkereskedésében mielőbb befizessék.

Közhirré teszem a következő rendeletet:

A magyar kormány 1640/1920. M. E. sz. rendelete a gazdaságokban alkalmazott mezőgazdasági munkások napibérének, továbbá az aratási és cséplési munkabéreknek megállapitása tárgyában.

A mezőgazdaságokban alkalmazott gazdasági munkások munkabérének megállapitása a felek szabad egyezkedésére utaltatik. Felhatalmaztatik azonban a törvényhatóság első tisztviselője, hogy amennyiben szükséges, a fizetendő munkabérek a folyó naptári év végéig terjedő időre a törvényhatóság egész területére, vagy annak egy részére kiterjedő hatállyal a gazdasági felügyelőség, valamint három munkaadó és három munkás meghallgatása után megállapitsa.

Az aratási és cséplési munkálatok után járó munkabér megállapitása szintén a felek szabad egyezkedésére utaltatik. Felhatalmaztatik azonban a törvényhatóság első tisztviselője, hogy amennyiben szükséges, a fizetendő munkabéreket a folyó aratási és cséplési idényre a törvényhatóság egész területére vagy annak egy részére a gazdasági felügyelőség, valamint három munkaadó és három munkás meghallgatása után megállapitsa.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Budapest, 1920. évi február hó 19.-én. Huszár Károly s. k. magyar ministerelnök.

Közhirré teszem a kerületi kormánybiztosnak következő rendeletét:

Pénzügyminister ur hozzánk kiadott rendeletében Nyugatmagyarország németlakta vidéke borterméseinek Ausztriába való kivitelét engedélyezte oly gondoskodással, hogy e kedvezményben más vidékről odahozott borok nem részesülhetnek. Minister elrendelte, hogy központi fekvése miatt érdekelt többi megyék szóba jövő részeire nézve is soproni pénzügyigazgatót megbizta borkiviteli engedélyeknek osztrák valuta beszolgáltatási kötelezettsége nélküli nevében való kiadásával. Felhivom az Alispán Urat, sziveskedjék érdekelt polgármestereket és községi elöljáróságokat azonnal utasitani, hogy egyes bortermelők Ausztriába való kivitelre szánt saját termésü berkészleteiket termelők által jelentessék be és ekép nyert adatokból egyes bortermelők és bejelentett bormennyiséget tartalmazó jegyzéket küldjék meg a soproni pénzügyigazgatónak. Kereskedők és vendéglősök nem ott termelt borkészleteit ebben kedvezményben valuta szolgáltatásban rejlő fontos pénzügyi érdek miatt nem részesittetnek. Egyben intézkedett érdekelt vidékről Ausztriába szánt megyfa kivitelére tekintélyes kiviteli kontingens van megállapitva, melynek egy részére kiviteli engedélyek legközelebbi napokban ki fognak adatni egyéb részére pedig osztrák vásárló cégek kivánságára szintén akadálytalanul meg adatnak.

A Duna-Tisza közén és a Tiszántul a román megszállás következtében az állatállományban óriási károk idéztettek elő.

A megfogyott állatállomány pótolása céljából a tavasz, illetve nyár folyamán szabad kézből való bevásárlás utján igás és tenyészszarvasmarha, igasló, tenyészkoca fog a jelzett vidékre beszereztetni.

Felhivom a gazdaközönséget, jelentsék be hivatalomnál (I. em. 8. sz.) az ezen célra eladni szándékolt állatállományt.

Felhivatnak mindazon nem tényleges szolgálatot teljesitő katonák és egyéb egyének, kik ellenség által megszállott területről menekültek ide, hogy összeirás végett a városi nyilvántartó tiszt hivatalos helyiségében (városháza földszint 6.) 1920 május 3-ig bezárólag a hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Minden jó magyar és keresztény iparost felkérek, hogy a május 9-iki nemzeti napon, a felvonuláson való reszvétel végett, reggel 3/4 8 órakor pontosan gyülekezzenek az ipartestületi épület előtt, honnet a menethez csatlakozás történik. Az elnök.

Helyi hirek.

A Nemzeti Nap rendezősége óriási előkészületeit befejezte. Temérdek anyag áll rendelkezésére, amiből a legkülonbözőbb sütemények, kalácsok, torták, borok, szeszesitalok, lacikonyhás, gulyásgyus ételek készülnek. Ebben számos család segédkezik. Végtelen sokasága az nyereménytárgyaknak, elárusitó bódéknak, tréfás árverésnek és mozgó elárusitásnak sok érdekességet fog nyujtani. A községek felvonulása jelmezben, magyar diszruhás leányok és asszonyok, lovas banderium, virágkorzó, szépsépverseny, sétazene, táncmulatság, fényes esti világitás. Ünnep elején hatalmas tüntető körmenet több ezer résztvevővel, vendégek fogadtatása diszkocsikon, ünnepi beszédek a főtéren, szinielőadások, gyermekek és falusi mükedvelők előadása, éjjel francia négyes a főtéren, népliget a városmajorban körhintával, céllövészettel, pofozógéppel, erőmérő, tornaszok, kerékpárosok, bohócok felvonulása, sportverseny és még annyi sok más csodája és meglepetése lesz e nagy napnak, hogy ilyen talán még sohasem volt, talán nem is lesz, — tegyen ki tehát magáért mindenki tehetsége és lelkesedése szerint, — hadd maradjon belőle szép emléke mindenkinek!

A vasmegyei hadigondozó 12 000 koronát bocsátott Jambrits Lajos polgármester rendelkezésére, hogy abból a városi és járási hadirokkantaknak és özvegyeknek egyenkint 2—300 korona gyorssegélyt kiosszon.

A sajtótörvény reviziója ügyében nemzetgyülési képviselőnk, Lingauer Albin, interpellációt terjesztett be.

Képviselőnk szenzációs leleplezése a marhaszállitások és a csereüzlet visszaélései tárgyában a keddi nemzetgyülésen került szóba. Széchenyi Viktor gróf, a megvizsgálásra kiküldött bizottság elnöke, jelentette a Háznak, hogy 30 napi halasztékot kapott nagyon fontos kihallgatások eszközlésére és hogy Lingauer terjedelmes memorandumban terjesztette be vádiratát.

A bencés-rend főapatjának a választását valószinüleg e hó közepe táján tartják meg Pannonhalmán. Eddig hármas jelölés alapján az apostoli király erősitette meg rendszerint az első helyre választottat. Ezuttal, ugy halljuk, nem lesz hármas jelölés, hanem a legtöbb szavazatot kapott rendtag foglalja el a főapáti méltóságot.

A nemzeti egyesülés pártjának intézőbizottsága szerdán este ülést tartott, melyen az elnökség részleteiben ismertette a párt által rendezett Nemzeti Nap gazdag műsorát és főleg a tüntető körmenet beosztását és a vendégek mikénti fogadtatását állapitották meg. — Szóba kerültek még a jótékonysági Bazár nak vezetésében rejlő nehezségek, ami alkalmul szolgált annak a megállapitására, hogy ez a jótékonyság gyakorlására létrejött intézmény a kereskedelmi konkurrencia terére lépett, de nem képes a kereskedőkkel versenyre kelni, mert kereskedelmileg szervezve nincsen. Az a nézet kerekedett tulsulyra, hogy legjobb lesz visszatérnie a jótékonysági tevékenység kifejtésére, hogy a jövőben ennek sikeresebben tudjon megfelelni. A pártolók által reájabizott árukat a jövőben a gyorsabb értékesithetés okából havonkint rendezendő jótékonysági árverésen fogja áruba bocsátani.

Városi közgyülés lesz jövő csütörtökön. Legfontosabb tárgya lesz a villamos áram árának ujabb felemelése. Ugy halljuk hektovatonkint 120 fillérre, mert a nyersanyag beszerzése drágitja az üzemet. A fogyasztó közönség körében ez az ujabb árfelemelés érthetetlen. A villamostelep ugyanis már régebben a lékai erdőből kapja a faszenet. Ennek az ára ily rövid idő alatt csak nem emelkedett ujra? S miért nem termelik a szenet a sokkal közelebb kőszegi erdőben? Ha a város termelné, bizonyára kedvezőbben láthatná el az üzemet és nem kellene a lakósságnak amugy is nehéz megélhetését még nehezebbé tenné.

A „Concordia" feltamasztása. Ezt az egykor oly hosszu időn át virágzó egyesületet ujra talpra állitja az ipartestület kebelében létrejött férfidalkör. Marton Károly volt karmester kor elnöksége alatt értekezletet tartottak az egyesület egykori pártoló és mükedvelő tagjai az ipartestületi férfikarral és többek felszólalása után abban történt megállapodás, hogy a mult század derekán alapitott egyesületnek sok dicsőséget szerzett zöld lobogóját ujra diadalra emelik. Az értekezlet átalakulván közgyüléssé, Dömötör Gyula ipartestületi elnököt ideiglenes dalegyesületi elnökké választotta és elhatározta, hogy legközelebb ujraalakuló és tisztikart választó közgyülést hiv egybe, mely az alapszabályok módositásával is lesz hivatva foglalkozni. Az iparosok dalköre képezi egyelőre a dalosok tekintélyes számu csoportját, mely dr. Országh Sándor kitünő vezetésével már rövid fennállása alatt is sikereket aratott, de remélik, hogy ugy lesz, amint a „Condordia" zászlaja alatt régen volt: a város énekkedvelői foglalkozásra és állásra való tekintet nélkül fognak abban helyet foglalni, hogy elismert kulturvárosunk társadalmi életében ne hiányozzék többé a jól szervezett, a társas életet előmozditó dalegyesület sem. Pünkösdre tervezik az első dalegyleti estélyt.

A 130 koronás kormányzósági cukorból, melyből 12 waggon van Vasmegyének felajánlva, Kőszegen a közzétett hirdetésre csak 210 kilót jegyeztettek elő.

A segélyakció elnöksége a mult héten ismét szétosztott sok élelmit a szegényeknek és kisjövedelmüeknek. Utóbbiaknak csekély megtéritésért, hogy e bevételből ujból beszerezhessen élelmiket. Az elnökség ezuton mond hálás köszönetet ugy a helybelieknek mint a közeli községek adományozóinak jóságos támogatásukért.

Kincs István apátplébános budapesti utjáról, hol a Szent István Akadémia ülésén vett részt, szerdán visszaérkezett.

A MOVE-kaszinó alakuló ülése mult vasárnap volt a városháza termében. Elnöke a MOVE III. ügyosztályának vezetője: Dr. Bárdos Remig főgimnáziumi igazgató, alelnöke Jambrits Lajos polgármester, kiknek egy ideiglenes választmány segit az alapvető munkában. A végleges megalakulás a kaszinó berendezés teljes elkészülte után, valószinüleg május második felében várható.

A májusi ájtatosságok tegnapelőtt kezdődtek a Jézus Szt. Szive templomában. A bevezető első prédikációt Kincs István apátplébános mondotta. Minden hétfőn, kedden, szerdán magyar nyelven, csütörtökön, pénteken és szombaton német nyelven este 1/2 7 kor tartják az ájtatosságot, prédikáció pedig minden szerdán és szombaton lesz.

Házasság. Frank Zoltán polg. isk. igazgató folyó hó 28. án tartotta esküvőjét Feigl Miczivel Kőszegen.

Eljegyzés. Neustädter Frigyes leánygimnáziumi tanár eljegyezte Feigl Annit Kőszegen.

Házasság. Kneiffel József intézeti kertész szerdán tartotta esküvőjét Oriovits Gizellával.

Fegyelmi vizsgálatot rendelt el a szombathelyi ügyvédi kamara Dr. Szovják Hugó ügyvéd ellen a komunizmus ideje alatti szereplésének megvizsgálására. A tanukihallgatásokat a kir. járásbiróság végzi.

A háztulajdonosokat és utcafelöli lakósokat arra kéri a Nemzeti Nap rendezősége, hogy házaikat, ablakaikat disziteni és fellobogózni sziveskedjenek. A vendégek fogadtatása és ünnepélyes bevonulása a tüntető körmenet kiséretében imposáns lesz. Ehhez a méltó keretet a háztulajdonosok, az utcafelöli lakósok biztosithatják. Nem kell erre költekezni. Cserépvirág, lampion, disztárgy, szőnyeg, drapéria minden házban van. Lombfüzéreket mindenki maga készithet. Szines papirból zászlókat és csokrokat. Ne sajnálja senki az ezzel járó kis fáradságot. Ezreknek szerez vele örömet és szép emléket vendégeinknek. Versekedjünk egymással a jó izlés és találékony diszités kifejtésében.

A közalkalmazottak beszerzési csoportja egy waggon elég jó minőségü burgonyát szerzett tagjainak kilónkint 60 filléres kedvezményes árban. A jövő havi cukoradagot is sikerült biztositania.

Az aszfalthiányokat a hatóság figyelmébe ajánljuk. Szép lenne, ha a Nemzeti Nap látványosságai sorában ezt a diszét a városnak vendégeink már nem láthatnák.

A kőszeg-szombathelyi vasut holnaptól kezdve ujra sürübben közlekedik. Szombathelyről indul: reggel 5·53, délután 2·35 és este 6·20 kor. Kőszegről indul: reggel 6.47, délután 4.07 és este 7.30 órakor.

26 millió kékpénzt szállitott be az állampénztár kedden Budapestre. Ez a lebélyegzetlen maradt bevont államkölcsön pénze, melyet az államnyomda fog lebélyegezni. A nagyértékü több ládába csomagolt szállitmányt Gyökhegyi számellenőr őrizete mellett vitték külön vasuti kocsiban Budapestre. Hét szuronyos katona felváltva teljesitett őrszolgálatot, mig a központi állampénztár átvehette, mely csak a sértetlen pecséteket vizsgálta, minthogy a nagyobbára aprópénz olvasása hosszabb időt igényel.

A gyermek szinielőadás mult vasárnap a kathol iskola rajztermében tartatott meg. Megismétlése volt a járásbiróság folyosóján rendezett előadásnak és örvendünk, hogy követték tanácsunkat és megfelelőbb keretben, egy tágas teremben mutatták be ujra a kedves kis mükedvelőket. A részben uj számokkal gyarapitott műsor itt sokkal jobban érvényesült és nagyobb közönség kapván férőhelyet, a megjelentek élénk tetszésnyilvánitása jutalmazta a szereplők és rendezők fáradozását. Az erdélyi menekültek javára ezuttal 500 kor. tiszta jövedelem éretett el, a multkori 222 koronával együtt tehát már 722 kor. az eredmény s mint halljuk a Nemzeti Nap rendezőségének kivánatára e napon is előadják a kitünő és változatos műsort.

Az Altschul-Mohr-hangverseny, mely május 2-ára terveztetett, az aznapra elrendelt 9 órai záróra miatt junius 5.-ére elhalasztatott. A már megváltott jegyek érvényben maradnak.

Szelvények beváltása. 1920. január 1-től kezdve január, február, március és április hónapok 1.-én esedékes hadikölcsön vagy más állami értékpapir szelvények a helybeli állampénztárban beválthatók. Május 1.-én esedékes szelvények beváltására vonatkozó rendelet még nem érkezett meg. Szelvények beváltásához szükséges nyilatkozatok az állampénztárban kaphatók. Ezen nyilatkozat kitöltés után a polgármester vagy a községi elöljárók által aláirandó és pecsettel látandó el.

Gyümölcsértékesitő szövetkezet ügyében mult vasárnap értekezlet volt a városházán. Célja ugyanaz, mint már két esztendeje itt propagáltatott: a gyümölcshulladék- és szőlőtörkölynek közös üstön való feldolgozása égetett szesszé, amiből a termelő egy bizonyos részt saját szükségletére felhasználhat. Annak idején a város maga akarta a vállalatot létesiteni, ami talán 100 000 korona tőkével elérhető lett volna, sajnos, abba maradt és ma már egy milliónál többe kerül. Ezuttal itt járt a „Fructus" központi gyümölcsértékesitő és szeszfőzde vállalat egy kiküldöttje és hajlandónak nyilatkozott a vállalat életbeléptetésére, ha a jövedelem fél százalékát átengedik, de késznek nyilatkozott erre a helybeli fogyasztási szövetkezet is, mely e célra már kb. 200,000 értékü uj részjegyeket gyüjtött és a polgármester támogatásával arra törekszik, hogy a régi lovarda épületet e célra megszereztessék, ha pedig a vállalat létrejön, ugy a nyéki fogolytáborból ideszállitott gőzgépeknek átengedését is kilátásba helyezte. A fogyasztási szövetkezet elnöke, Vlasits Géza, ez ügyben jelenleg Budapesten tárgyal.

A szerencsetlen Bründl Gyula ügyét tárgyalta e héten a szombathelyi törvényszék ötöstanácsa. A 20 évnél tovább a városnál becsületesen és szorgalmasan dolgozott szerény dijnok a vörös korszak alatt jól fizetett irnokká lett, mint ilyen a bünjeleket kezelte és oly környezetben teljesitvén szolgálatát, mely az összehordott tárgyak tulajdonát nem respektálta, maga is beleesett ebbe a hibába és e miatt ül már augusztus óta vizsgálati fogságban. Dr. Szemző védelme alapján az ötöstanács a gyorsitott eljárásu ötöstanácsból ez ügyet kikapcsolta és rendes biróság elé utasitotta. A gyorsitott eljáráshoz való ut tehát 8 hónapig tartott. Vajjon meddig tart a nem gyorsitott birósági eljárás!

Orszagos rendelet folytán helyben is április 30-tól május 2-ig szigoritott záróra tartatott városunkban. A nyilvános helyiségek nappal is zárva maradtak

Vidéki hirek.

Szombathely küldöttséget Lingauer Albin és Beniczky képviselők vezettek Simonyi-Semadam miniszterelnök elé. Anyagi helyzetüket panaszolták és segitséget kértek. Az államnak adott előlegeknek visszatéritését igérte, a katonai beszállások utáni óriási kiadásaikat is, továbbá a liszthiány megszüntetését.

Főjegyzo jelölo ertekezlet volt Szombathelyen Weöres István bizottsági tag elnökletével. Nagy többséggel Horváth Andor kőszegi főszolgabirót, alispanhelyettest jelölték, kinek ezt küldöttség adta tudomására. Hálásan megköszönte a bizalmat és ha a közérdek őt kivánja e helyre, ugy a maga részéről ezt parancsnak tekinti, melynek legjobb tehetsége szerint akar megfelelni.

Munkasfürdőt létesitett a szombathelyi ker. munkásbiztositó pénztár. E héten nyitották meg a kormány kiküldötte jelenlétében. Ez nemcsak a tagoknak, hanem hetenkint kétszer a közönségnek is rendelkezésére áll. Egyelőre kád, zuhany és hőlég fürdőket nyujt. Később gőzfürdővel bővitik. Orvosi bizonyitvány alapján a pénztári tagok ingyen használhatják, egyébként 8 és 4 korona az ára. A fürdőzők ruhát és szappant magukkal hozni kötelesek. A megnyitásnál a kormánybiztos is jelen volt. A fürdő hygienikus berendezése általános elismerésre talált.

A népszámlálás Szombathelyen 34.822, Sopronban 35.744 főnyi lakosságot állapitott meg. Szombathely tehát, melynek mintegy 60 évvel ezelőtt kevesebb lakója volt, mint az akkori ker. táblás sz. kir. törvényhatósági Kőszeg városnak, most már közel elérte Sopront.

A fehér kenyeret és zsemlyét Szombathelyen betiltotta a rendőrség. Vendéglőkben és kávéházakban 2 koronáért adtak el darabját, mely csempészett lisztből készült.

A győr—sepron—ebenfurti vasut május 3-tól kezdve egy uj vonatpárt helyez forgalomba.

A pozsonyi egyetemet ideiglenesen Győrbe helyezik át.

Az első francia hadifogoly tránszport hazaérkezett. Egyelőre Csóthon van a 6000 magyar katona.

Olajgyárat terveznek létesiteni Kámonban. Egy menekült kolozsvári akadémiai tanár a kezdeményezője.

Markus rendőrfelügyelőt, aki az elitélt Halász kormánybiztoshelyettesi működése idején egy ideig itt működött, Riedinger Frigyes lukácsházi bérlő ellen elkövetett hivatalos hatalommal való visszaélés vádja miatt szintén a szombathelyi ötöstanács elé került, teljesen felmentetett, mert tanuk vallomása szerint kényszerhelyzetben cselekedett és a vörös zászló alatt is fehéren szolgált.

A lékai ellenforradalom bünpöre. A lékai forradalmárok és Halász dr. kőszegi politikai megbizott bünperében a Mályusz féle ötöstanács e héten tartotta meg a tárgyalást és sok tanut hallgatott ki. A vallomások során Halász dr.-ra és Augusztin Pál lékai direktóriumi elnökre sulyos terhelő adatok merültek fel az irányban, hogy a Szamuelli által kivetett hadisarenál többet hajtottak be. A marhafeleslegeket, amelyet nem kellett már Budapestre szállitani, saját felelősségükre kimérették a munkástanács tagjai és a szakszervezeti igazolvánnyal biró proletárok között. A marhák árát azonban nem téritették meg. Csütörtökön a következő itéletet hirdette ki: Halász József dr. t két rendbeli zsarolás büntette miatt 1 és félévi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre, Augusztin Antalt izgatás, zsarolás és személyes szabadság megsértésének vétsége miatt 9 havi fogházra (8 hónapot kitöltött), Unger Jánost zsarolás büntette miatt 1 évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre, Reiter Jánost zsarolás büntette miatt 8 hónapi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre, Augusztin Pált zsarolás büntette miatt 7 hónapi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre, Janin Antalt zsarolás büntette miatt 6 hónapi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre és végül Haderer Antalt zsarolás vétsége miatt 1 hónapi fogházra. A többi vádlottat az ellenük emelt többi vád alól felmentette a biróság. Paár József ügyében a főtárgyalást elnapolta. Halász dr. eddigi büntetése ezen itélettel 25 és fél évre emelkedett.

A budadi és csömötei kommunista sarcolások tárgyában bünügyi tárgyalás volt e héten a szombathelyi törvényszék ötöstanácsa előtt. Halász, Csőgör, Gamauf, Nähr voltak a vádlottak. Halász beismerte, hogy e sarcolások körül visszaélések történtek, de ő nem tehet róla, ő is terror alatt állott és Szamueliénél hiába kért engedékenységet. A többi vádlott mind Halászt tette felelőssé a történtekért. Halászt az ötöstanács 6 havi börtönre, Csőgört 10 napi fogházra itélte, a többi vádlottat felmentette.

Közérdekü hirek.

A magyar béke ügyében Nitti olasz képviselőnek ujabb javaslatai vannak, melyeket Lloyd George, az angol képviselő is támogat. Jövő héten Párisban kezdődnek a békeügy tárgyalásai a nagyhatalmak képviselői között. Fiumét teljesen független területnek kivánják az adriai kérdés könnyebb rendezésére.

Friedrich volt miniszterelnök tudvalevőleg kilépett a nemzeti egyesülés pártjából, hogy ellenzéket szervezzen a jelenlegi kormány ellen. Általános meglepetésre most néhány hivével a kisgazda párthoz kivánt csatlakozni, melynek minisztertagjait még sem támadhatná. A kisgazdapárt belépési szándékára végleg még nem felelt, mert pártbontó egyéniségnek tartják. Pedig Friedrichék már készültek be lépésük feltételeit megszabni. Friedrichnek ez a viselkedése a nemzeti egyesülés pártjában meglepetést nem keltett, de derültséget igen.

A nemzetgyülés a ház üléseit május 17-ig elnapolta, hogy a miniszterek a beterjesztendő javaslatok ügyében elkészülhessenek.

A szombathelyi egyházmegyei püspök, gróf Mikes János, a budapesti gyüjtőfogházban május elsején emlékmisét mondott, melyen egykori fogolytársai is résztvettek. Utánna tiszteletükre ebédet rendezett Posch Mihály budapesti vendéglős, aki az internálás idején is titokban látta el őket.

A közelelmezési államtitkár, Ipolyi-Keller, lemondott. Budapesti tudósitónk közlése szerint ez összefüggésben van Lingauer ismeretes interpellációival.

Az egyetemek közül a kolozsvárit Szegedre, a pozsonyit a felszabadult Pécsre tervezik végleges elhelyezni.

A Haditermény és közélelmezési miniszterium jövő hónapban megszünteti működését. A gabona- illetve lisztellátás szabad forgalom tárgya lesz és csupán az őrlés vámja kerül zárlat alá a hadsereg és a közalkalmazottak ellátására.

Kivetni könnyü, fizetni nehéz. Németországtól egymaga Anglia 45 milliárdot kér kárpótlásul, — az összes nagyhatalmak együttvéve 280 milliárdot.

A szegedi főrabbi, a hires Löw Emanuel, külföldi ujságirók előtt gyalázó kifejezéseket használt Magyarország és vezető férfiai iránt. Egy a nemzeti hadsereg gyalázása miatt Budapesten letartóztatott és a fogházban meghalt szegedi polgárra vonatkozólag, kit családja Szegeden temettetett el, azt állitotta, hogy a fehér terror áldozata. Az államügyészség rendelkezésére letartóztatták és vizsgálat indult ellene.

A hajdudorogi zsidó hitközség elnökeit letartóztatták, mert a zsinagógában temérdek aranyat, ezüstöt, lebélyegzetlen pénzt, dohányt találtak elrejtve. A megindult vizsgálat galiciai csempészeket gyanusit az elrejtéssel.

Vas apropenz. A kormány az aprópénzhiány megszüntetése végett Budapesten vas 10 és 20 filléreseket veret. Hir szerint egyelőre 15 millió darab 20 és 5 millió darab vas 10 fillérest bocsátanak forgalomba.

Házbéremelés áll a házhoz. Miniszteri rendelet van készülőben, mely különböző fokozatokban bizonyos százalékos arányban lehetővé teszi a lakbérek emelését, mely a köztisztviselőknél nem lesz több, mint amennyit tényleg kapnak.

Hamisbélyegzésü bankjegyek vannak forgalomban ugy nálunk, mint Ausztriában. Különösen az 1000 és 100 koronás bankjegyekben akadtak sok hamisitványra. A bankok egy része már csak számok feljegyzésével fogadják el klienseiktől. A legjobb védekező eszköz a készpénzfizetés elkerülése. Legjobb a pénzintézeteknél az átutalást igénybe venni. Ez még a postánál is egyszerübb és olcsóbb.

Kommunista mozgalmak vannak ujra Bécsben. E héten a szociálistákkal együtt tartott ülésen szétverték a rendőrséget és felszólitást intéztek a munkás- és katonatanácsokhoz, hogy a reakció letörésére rendelje el a sztrájkot, mely addig tartson, mig a rendőrséget lefegyverzik és a forradalmi proletáriátust felfegyverzik.

Magyar hadifoglyoknak Szibériából való hazaszállitásához amerikai bankárok több milliárdos kölcsönt ajánlottak fel.

A husárak leszállása nem sokáig tartott. E héten ujra felemelkedtek a régi magasságba. Azt hirlik, hogy a kifosztott tiszántuli vidék vásárlásai okozzák a marhaárak ujbóli emelkedését.

A hires hirtenbergi tölténygyárat légberöpitették. Sok ezer munkás kenyér nélkül maradt. A kár több száz millióra rug. A vizsgálat kideritette, hogy osztrák kommunista munkások követték el, mert egy svájci szociálista vezérembert letartóztattak. Még hat ipartelepnek tönkretételével fenyegetőznek, ha a letartóztatott munkásokat szabadon nem bocsájtják.

A lengyelek áttörték az orosz frontot és 10,000 orosz fogolyt ejtettek, sok ágyu és mozdony is birtokukba került. Déloroszországban a parasztok fellázadtak a bolsevisták ellen.

Amerikai szocialista munkásfővezér óva inti a munkásságot a kommunista rendszertől, mert ez a legnagyobb ellensége a munkának és becsületes létfentartásnak.

Heti széljegyzetek

Akik közügyekben, egyesületekben, értekezleteken felszólalni szoktak, mindig tulhosszura nyujtottnak mondjak — a masok beszedét.

•

Ujabb pénzértékcsökkenéstől remegnek azok, akiknek van mit veszteniök. Hát lehet-e még nagyobb csökkenés mint ha 30 koronás ruha 3000 kor., 30 koronas cipő 1000 korona, 1 koronás harisnya 200 kor., 10 koronas női bluz 500 korona, 1 koronás kézelő vagy gallér 50 korona, 10 kor szalmakalap 600 kor. A szombathelyi kirakatokban igy látható Pedig a kirakatokba rendszerint a vételre csábitó olcsóbb áru kerül Most már megérthetjük, hogy miért oly drága a gabona, krumpli, tej. vaj, turó, saláta, répa és szajitott gyümölcs A falu népe 3000 koronás ruháoan, 500 koronás bluzban, 1000 koronás cipőben, 200 koronás harisnyában, 600 koronás szalmakalapban és 50 koronás manzsettában termeli ezeket a jószágokat No csakhogy rájöttünk. Most már nyugodtan fizethetjük.

•

A Pistabácsi miniszterek, ugy a sokórátpatkolói mint a vakapáti is hirdetik, hogy az igazi keresztény és nemzeti szellem bjztositására nemsokára a Tiszántul kortesutra indulnak Ok? Akik a Károlyi kormányban a zsidók uszályhordozói voltak? Ezek — Szabók? Közönséges politikus csizmadiák, kik csirizes tenyerukhöz tapasztják sok becsületes kisgazda kérges kezet

•

Friedrich diadalutja Dunántul! Igy kürtöli ezt a Friedrich által fenntartott egykor radikális most keresztény nemzeti ujság a „Virradat" és Tiszántul, hol most választásra készülnek nem tudják, hogy ez csak Dunántul néhány becsapott falujában történhetett, hol a fővároshoz való közelség miatt még mindig nagyon drága — a tojás.

•

Friedrich kilépvén a keresztény nemzeti egyesüles pártjából, 5 darab hivevel ellenzéki pártot hirdetett a nemzetnek Senkisem csatlakozott. Csatlakoztak tehát ők a kisgazdapárthoz Ott azonban a Don-Quijotte-Friedrich nevében tárgyaló Sancho-Pancha-E r e k y képviselőnek ajtót mutatva azt mondották -- e r r e k i!

•

Tyü, a lelkit, micsoda slamasztikába jutott az óriási — 5 tagu Friedrich ellenzék. Másnapi reggeli kávejuknál a lapokból (?) tudták meg, hogy ők a kisgazdapártban kosarat kaptak Rubinektől, azzal, hogy nekik pártbontó elem nem kell. Nosza hamar ide Sajó ku . . . akarom mondani Virradat lelkem, le kell cáfolni az egészet, rá kell fogni, hogy okvetetlenkedő költag tette tudtunk nélkül, különben mit szólnának Tiszántul. — Hát már most hol az igazság? A kisgazdapárti kosár benn van az összes lapokban. Rubinek vagy Friedricn? Erre a nagy német költővel lehet legtalálóbban felelni: Es will mir schier bedünken, dass sie alle beide stinken.

Sport

A Szombathelyi Sportegylet II. csapatával tartott mérkőzés után szükségét láttuk annak, hogy csak az esetben álljunk ki a küzdőtérre, ha csapatunk ugy játék, mint felszerelés tekintetében kifogástalan. Most, három hét elmultával azt hisszük mindkét követelménynek teljesen meg tudunk felelni. Csapatunk régi kiváló játékosai, Schreiner, Kraumann, Hauer es egy eddigele még ismeretlen uj csatár: Katona beállitása után joggal remélhetjük, ha nem is a győzelmet, de legalább ez egyenlő goolarannyal végződő eredményt.

Ma, vasárnap a Szombathelyi Kerékpár Sportegylet II. csapata fog a K. M. S. I. csapatával barátságos footballmérkőzest tartani, amely — tekintettel a K. M. S. I. uj csapatösszeállitására és a Kerékpár ismert jártektudására — remélhetőleg a szokottnál nagyobb erdeklődést fog kelteni városunk sportkedvelő közönségében. A mérkőzés délután 5 órakor kezdődik, megelőzi ezt a 3 órai kezdettel a K. M. S. Ifjumunkás csapatának és az Alreáliskolai Növendékek I. csapaiának revanch-mérkőzése. — Ülőhely 8 K. állóhely 5 K. diákjegy 3 K.

A football-szabályoknak minél nagyobb körben való megismertetése céljából Kraumann Rezső játékosunk egyszerü előadásában egy foottball-füzetecskét adtunk ki, amelynek minél nagyobb mérvü terjesztésére ezuton kérjük fel a közönséget. A füzet kapható Rónai Frigyes könyvnyomdájában, ára 2 korona. —*er*

Tanonc felvétetik Rónai Frigyes könyvnyomdájában.

ELEKTRO BIOSKOP

a „Mulató" nagytermében.

Minden nap:

Ma vasárnap május hó 2.-án:

A korai záróra miatt csak két előadás d. u. 5 és este 8 órakor.

A fő g.

Dráma 4 felvonásban a főszerepben Lóth Ila a legkedveltebb magyar moziszinésznő.

És a kisérőműsor.

Tánc! Tánc! Tánc!

Hosszabbitott óra

lesz cigányzenével **kedden, f. hó 4.-én és csütörtökön f. hó 6.-án.**

Kezdete este fél 8 órakor, éjjel 12 óráig.

Kiv. tisztelettel

Gabos Géza

tánctanitó.

Vendéglőmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Nyugatmagyarország legszebb kiránduló helyén **Kőszegen a**

Szabóhegyen vendéglőt

nyitottam.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Zier Árpád vendéglős.

Uj priel-nyereg

eladó. Kőszeg, Vár kör 110. szám alatt.

Felügyelői,

gyakornoki, kulcsári, ispáni, vagy egyéb hasonló bizalmi állásra keres rögtöni belépésre gazdasági vagy kereskedelmi iskolát végzett, magyar és német nyelvet tökéletesen biró rokkant, nős egyén. — Cime: **Kiss János, Kőszegdoroszló 48. szám**

Árverés.

A keresztény bazár (Főtér Elitekávéház mellett) **szerdán május 5.-én reggel 9 órától árverést tart,** melyen uj es használt vászon es siffon, különféle kelmék, bársony es csipkék, azonkivül bluzok, ruhák, kötények, díszmüáruk, képek, porcellan és üvegedények kerülnek eladásra.

A bazár vezetősége kéri mindazokat, akik bizományba adták oda tárgyaikat, hogy ujbóli ármegállapitás iránt sürgősen intézkedjenek.

Nagy teke-dijverseny.

F. évi május hó 5.-án vasárnap a most épült elsőrendü fedett, villanyvilágitással berendezett tekepályámnak (kuglizónak) ünnepélyes megnyitása alkalmával nagy teke-dijverseny rendeztetik. A dijak a következők:

1. dij	1 db.	anyakecske	1000	K. értékben.
2. „	1 „	malac	900	„ „
3. „	1 „	karóra	700	„ „
4. „	1 „	sonka	400	„ „
5. „	1 „	kakas	200	„ „
6. „	5 „	palackbor	150	„ „

Három dobás ára 5 korona,

Kezdete d. e. 8 órakor. A legtöbbet dobók közötti verseny este 10 órakor kezdődik. Utánna dijkiosztás. A dijak a játék napján megtekinthetők. A verseny szabályai kiesznek függesztve. Pénztáros Erchardt József, jegyző Renner J., biró Randweg Antal és Leopold László. Jó ételekről a italokról gondoskodva lesz. Záróra éjfél után 2 órakor.

Kedvezőtlen idő esetén a következő vasárnap lesz megtartva. Szives pártfogást kér

a rendezőség és

Lágler Pál vendéglős.

Rikkancsok

felvétetnek a fizetés mellet **Rónai Frigyes** hirlapelárusitási üzletében.

„Elektra"

villany és géptechnikai vállalat

Simon Mihály

Kőszeg, Chernel-utca 8. szám.

Elvállalok mindennemű alacsony- és magasfeszültségü villanyvilágitasi és erőátviteli telepberendezéseket, ugyszintén azok javitását és módositását, valamint csengő- és telefonberendezéseket, műmechanikai villanyos cikkek, pénztári kasszák, varró- és irógépek szakszerü javitását.

:-: Költségvetéssel szolgálok. :-:

Akar Ön jó cipőket jutányos árban hozatni?

Ugy kérjen árjegyzéket az évek óta **legmegbizhatóbbnak** ismert cégtől.

Elsőrangu **minőségü cipőáruk** szállitása.

Legerősebb munkásbakancsok, női parasztcipők, fiu és **gyermekcipők** szállitása.

Finom külföldi **nőidivatcipők** raktára.

Számtalan **elismerő** levél **áruk** szállitásáért.

Vidékre leggondosabb erős csomagolás és **napontai széjjelküldés** mellett.

Müller L. K. és Társa

Budapest, Károly-körut 4. I. em.

Alapitva 1912.

Szövetkezetek, Uradalmak, Kisgazdák szállitói.

Árjegyzéket azonnal küldünk!

: : Irjon még ma, mire van szüksége! : :

100 korona párja

magasszáru gyermek bőrcipő szövetbetéttel 26—30 számig. — Gyermek magasszáru vászoncipő bőrkaplival és oldalbőrözéssel 20—28 számig 50 korona.

FEHER ÉS SZINES VÁSZONCIPŐ

nők és gyermekek részére.

Lack és divatcipő, ugyszinte különféle **bőrcipők** nagy választékban, **bőrszandál** elsőrendü kiviteliben, minden nagyságban kapható.

Kereskedőknek és szövetkezeteknek árengedmény.

Meg nem felelőt visszaveszem.

SCHÄFER CÉG Budapest, I. Dobrentei-tér.

VISZKETEG

rüh, sömör, gyógykezelésére jó hatásu szer a szagtalan és kellemes illatu Gerő-féle

BORÓKA-KENŐCS.

Ára 10, 20, 30 kor. Hozzávaló Borókaszappan 18 kor. — Kapható minden gyógyszertárban. — Készíti: Hunnia gyógyszerészi laboratorium Budapest, Felsőerdősor-u. 40.

Dr. Flesch féle **SKABOFORM**-kenőcs ujból kapható.

Leghamarabb megszünteti a viszketegséget, otvart, sömört, rüllesseget.

Nem piszkit, szagtalan, nappal is használható.

Próbatégely, nagy tégely és családi tégely adagokban.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban, valamint megrendelhető a budapesti főraktárosnál: Török I. gyógyszertárában Budapesten, Király-utca 12. sz.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.